

Т А Б Е Л А:

ИЗ РАСПОРЕДА ЗЕМЉАРИНЕ К. О. КОВИЉАЧА:

Адамовић Петров Марко поседује цело имање наведено у поседовном листу бр. 45; имање заведено у поседовном листу бр. 47 са чистим приходом од Дин. 300.— поделио је са Адамовић Стјепановим Иваном и уживају га у сразмери $\frac{1}{3}$ и $\frac{2}{3}$; из Поседовног листа бр. 36 купио је једну парцелу са чистим приходом од Дин. 236.50.

Браћа Адамовић Симини: Иван, Томо и Мијо поделили су имање у поседовном листу бр. 36 са чистим приходом од Дин. 2.123.50 начелно на три једнака дела; од свог дела Мијо је једну своју парцелу са чистим приходом од Дин. 236.50 продао Петрову Марку. Дакле Иван $36 \frac{1}{3}$ — 709.50, Томо $36 \frac{1}{3}$ — 709.50, док Мијо (709.50 — 236.50) из 36 — 472.— динара.

Од седам сувласника поседовног листа бр. 72 са чистим приходом од Дин. 7.000.— са поседовањем по земљишној књизи у једнаким дјеловима, 5 сувласника стварно живи у заједници са старешином Адамовић Даниловим Петром а 2 са старешином Адамовић Јовановим Радованом.

Остали случајеви заводе се аналогно као наведени.

Обрачун допунског пореза види се из примерка без посебног објашњења.

При оснивању распореда земљарине уноси се у исти ради олакшања контроле правилног уношења стварни чисти приход, који се онда накнадно црвено прецртава и изнад њега уноси смањење из списка у коме је обрачунато смањивање.

Разлика између овога начина и предлога колеге Марића велика је, и лако се уочи упоређењем, па ради штедње простора ја то не износим.

TUMAČENJE OBIMA CIVILNE PRAKSE

Kod izvođenja odredaba Zakona o ovlašćenim inženjerima pojavile su se obzirom na geodetsko-geometarsku struku shvatanja koja s jedne strane nisu u skladu ni sa samim zakonom, a s druge strane ne uvažuju one propise koji su pored zakona ostali i dalje na snazi. Ministarstvo finansija, Odeljenje katastra i državnih dobara dalo je u svom aktu br. 47154/IV od 10-I o. g. iscrpno objašnjenje stanja, koje je nastalo stupanjem na snagu novog inženjerskog zakona. Po nadležnom odobrenju donosimo taj akt, koji će poslužiti za informaciju svim kolegama u civilnoj praksi.

„Glavnoj upravi Inženjerskih komora, Beograd. Kod odgovora na pitanja Glavne uprave Inženjerskih komora od 29 novembra 1937 broj 509 treba da se imaju u vidu sledeće činjenice i zakonske odredbe:

1. 1) Lice koje obavlja poslove ovlašćenog inženjera dobiva to pravo na osnovu Zakona o ovlašćenim inženjerima i mora biti član Inženjerske komore dok to pravo ima (stav 3 §-a 39 Zakona).

2) Isključiva prava ovlašćenih inženjera pobrojana su u §-u 16 Zakona. Tko neovlašćeno izvršuje kakvu radnju iz isključivog delokruga ovlašćenih inženjera kažnjava se po stavu 2 §-a 37 Zakona.

3) Iz napred navedenog sledi da lice, koje ne vrši radnje iz isključivog delokruga ovlašćenih inženjera, ne mora steći pravo za vršenje tih radnja na osnovu Zakona o ovlašćenim inženjerima (već na osnovu drugog nekog zakona) i ne mora biti član Inženjerske komore. To važi i za takvo lice, koje ima uslove za ovlašćenog inženjera, ako ono bilo iz kojeg razloga ne želi da dobije pravo po Zakonu o ovlašćenim inženjerima, već se u svom delovanju zadovoljava sa manjim pravom koje mu daje neki drugi zakon. To su na pr. ona ovlašćenja manjeg obima raznih tehničkih struka, koja se stiču po propisima citiranim u stavu 2 §-a 125 Zakona o ovlašćenim inženjerima.

II. Pod navedena opšta, na zakonima osnovana načela, svrstavaju se i javni geodetsko-geometarski radovi, koje ne izvode lica po svom službenom položaju već po naročitom ovlašćenju.

1) Zakonodavstvo pre donošenja Zakona o ovlašćenim inženjerima stavilo je izdavanje dekreta o ovlašćenju za izvođenje geodetsko-geometarskih radova, uključivo sa tehničkim radovima kod komasacije poljoprivrednih zemljišta, u nadležnost Ministarstva finansija. To je Zakon o organizaciji finansijske uprave (tač. 2 pod V §-a 6) i Zakon o zemljišnoknjižnim deobama, otpisima i pripisima, na osnovu kojeg je propisana Uredba o ovlašćenju za izvođenje javnih geodetsko-geometarskih radova i o uslovima sticanja tog ovlašćenja od 15 januara 1932 br. 1100/V.

Obim prava, koja dobiva neko lice po propisima spomenute Uredbe, ne razlikuje se prema njegovoj školskoj spremi. Sva lica ovlašćena po tim propisima — bili oni inženjeri, geodete ili geometri — imaju jednaka, istovetna prava. Razlika u obimu ovlašćenja postoji samo u tomu da li neko lice pored opšteg ovlašćenja za geodetsko-geometarsku praksu ima još i specijalno pravo da obavlja tehničke radove kod komasacije zemljišta. Uslovi za ovo specijalno ovlašćenje jesu praksa i zasebni ispit, a nije školska sprema. Prema tome može geometar imati po obimu šire ovlašćenje od inženjera, ako prvi ispuni uslove ovlašćenja za komasacije a inženjer to ne ispuni.

Disciplinsko postupanje protiv ovlašćenih inženjera po Uredbi br. 1100/V/32 razlikuje se od disciplinskog postupanja protiv geodeta i geometara, dok su disciplinske kazne i disciplinska nadležnost jednaki za sva ovlašćena lica bez obzira na školsku kvalifikaciju.

2) I novi Zakon o ovlašćenim inženjerima stavio je u svom §-u 9 izdavanje dekreta o ovlašćenju i nadzor nad poslovanjem u nadležnost Ministra finansija za inženjere, geodete i građevinske, kulturno-tehničke i geodetsko-kulturnotehničke inženjere, u koliko obavljaju geodetsko-geometarsku praksu. On kao resorni ministar po tački 4 stav - §-a 3 Zakona propisuje pravilnik o ispitu za ovlašćenje. Jedino disciplinska nadležnost po tom Zakonu nije data ministru finansija već Inženjerskom disciplinskom veću.

3) Na osnovu izloženog ministar finansija može da izdaje dekrete za vršenje geodetsko-geometarskih radova i po Uredbi br. 1100/V/32 i po Zakonu o ovlašćenim inženjerima. Postavlja se kao prvo pitanje, da li je obim tih ovlašćenja identičan? Odgovor daje Zakon u §-u 16 tačka 1 pod e) gde su geodetsko-geometarski radovi u oblasti projektovanja isključivo pravo ovlašćenih inženjera kad se odnose na komasaciju poljoprivrednih zemljišta u onim slučajevima, kad je njihovo izvođenje vezano i uslovljeno sa izvođenjem melioracionih radova, kao i na komasaciji zemljišta u gradovima za podelu na gradilišta kad je sa tim radovima vezano projektovanje novih komunikacija.

Sledstveno tomu ministar finansija davaće ovlašćenja za izvođenje geodetsko-geometarskih radova po Zakonu o ovlašćenim inženjerima kad to ovlašćenje ima da obuhvati radove navedene u §-u 16 tačka 1 pod e) Zakona. (Iz praktičnih razloga — zbog uklanjanja sumnje — biće potrebno da isto ovlašćenje istovremeno glasi i na prava po Uredbi br. 1100/V/32.) To je logična posledica pod I. — 1) navedenog principa, jer samo lice sa dekretom po Zakonu o ovlašćenim inženjerima ima pravo da vrši pobrojane poslove i samo takvo lice može i mora biti član Inženjerske komore. U svim ostalim slučajevima izdavaće ministar finansija ovlašćenje za izvođenje javnih geodetsko-geometarskih radova na osnovu Uredbe br. 1100/V/32. Jasno je da lica s takvim dekretom (samo na osnovu Uredbe br. 1100/V) nemaju ovlašćenja za radove po §-u 16 tač. 1 pod e) Zakona o ovlašćenim inženjerima, niti mogu biti članovi Inženjerske komore.

To je konačni odgovor na napred postavljeno pitanje. Dok su opšta ovlašćenja po Uredbi br. 1100/V/32 bila neograničena za sve vrste geodetsko-geometarskih radova izuzimajući komasaciju poljoprivrednih zemljišta, bez obzira na školsku kvalifikaciju ovlašćenih lica, a isto tako i specijalna ovlašćenja za komasaciju poljoprivrednih zemljišta, — u buduće po izloženim odredbama novog zakona obim prava na osnovu Uredbe br. 1100/V/32 je ograničen i manji od obima prava po Zakonu o ovlašćenim inženjerima. (Stečena prava — stav 3 §-a 125 Zakona — se ne nište.) Iz opšteg ovlašćenja po Uredbi broj 1100/V/32 izuzeti su radovi komasacije gradilišta u slučaju §-a

16 tačka 1 pod e), a iz specijalnog ovlašćenja za komasacije poljoprivrednih zemljišta slučajevi kad je njihovo izvođenje vezaño i uslovljeno sa izvođenjem melioracija.

Na ovom mestu treba naglasiti da ovlašćenje po zakonu mogu dobiti inženjeri i geodete (stav 3 §-a 3 Zakona), a ne i geometri, dok po Uredbi dobivaju ovlašćenje inženjeri, geodete i geometri.

4) Kao što specijalno ovlašćenje za vršenje tehničkih radova kod komasacije zemljišta po članu 5 Uredbe 1100/V/32 pretpostavlja da odnosno lice ima, odnosno istovremeno stiče i opšte ovlašćenje za vršenje geodetsko-geometarske prakse, tako i ovlašćenje za tu struku po Zakonu o ovlašćenim inženjerima pretpostavlja da odnosno lice ima sve uslove za dobivanje kako opšteg, tako i specijalnog ovlašćenja po Uredbi. Jer ne može neko imati isključivo pravo da obavlja komasaciju u iznimnom slučaju § 16 tačka 1 pod e), a da ne bi imao pravo da vrši te poslove u svakom drugom slučaju. Znači da ovlašćenje po zakonu daje i sva prava po Uredbi, dok suprotno ne važi. U dekretima koje će izdavati Ministarstvo finansija, to će se formalno i naglasiti: „za struku inženjera geodeta s pravom izvođenja javnih geodetsko-geometarskih radova”. Reči „za struku inženjera geodeta” jesu u duhu zakona, jer se po njegovom §-u 3 ovlašćenje daje za struku, a struka je u §-u 2 definisana nazivom vrste inženjera. Ostale reči iskazuju da je tim dekretom podjedno dato i ovlašćenje po Uredbi.

5) Svaki dekret o ovlašćenju, koga izda ministar finansija na osnovu zakona daje jednaka, istovetna prava, bilo da ga daje inženjeru geodeti, građevinskom, kulturno-tehničkom, geodetsko-kulturnotehničkom (§ 9 Zakona) ili geodeti (stav 3 §-a 3 Zakona). Ministar finansija može dati ovlašćenje samo „za struku inženjera geodeta”, jer bi dajući ovlašćenje za bilo koju drugu struku iz §-a2 Zakona prekoračio svoju nadležnost. Tako je napr. izdavanje dekreta geodetsko-kulturnotehničkih inženjera dato po tački 1 §-a 9 Zakona u nadležnost ministra građevina, a samo ukoliko obavljaju geodetsko-geometarsku praksu daje im ovlašćenje ministar finansija. Oni dobivaju dva dekreta za dve razne struke od dva razna ministra, kako to uostalom i stav 1 §-a 3 predviđa, ako žele da budu ovlašćeni za obe struke. Jedino su dekreti inženjera geodeta — po Zakonu — a po prirodi stvari i geodeta — u isključivoj nadležnosti ministra finansija. Prema tome može napr. nastupiti slučaj da građevinski inženjer dobije ovlašćenje za struku inženjera geodete, a da nema ovlašćenje za struku građevinskog inženjera, jer ga nije tražio ili stekao.

III. U prednjim izlaganjima nalaze se i direktive za sadanji prelazni stadij, kad pojedina lica treba da podnesu svoja ovlašćenja u roku od tri meseca na registrovanje nadležnoj Inženjerskoj komori u smislu §-a 123 Zakona, ako ih nisu pribavili preko Komore. Po raspisima, koje je izdala Glavna

uprava, izgledalo bi da su to sva ovlašćenja geodeta i većine inženjera koji su stekli ovlašćenje za izvođenje javnih geodetsko-geometarskih radova po Uredbi br. 1100/V/32. Međutim to ne stoji, jer § 123 Zakona traži registrovanje samo takvih ovlašćenja, koja su izdata po propisima Privremene uredbe o ovlašćenim inženjerima.

Činjeničko stanje je ovo: Niko do sada nema dekreta o ovlašćenju izdatog po ministru finansija da bi samo na osnovu takvog dekreta stekao prava koja daje Zakon o ovlašćenim inženjerima i da bi na osnovu toga obavezno postao članom Inženjerske komore. Takve dekrete tek treba izdati. To će biti zamena ovlašćenja izdatih po Uredbi za ovlašćenje po Zakonu. Postupak ni rok nisu propisani, jer se § 123 Zakona na te slučajeve ne odnosi. Ostavljeno je pojedinim licima da preko Inženjerske komore mole Ministarstvo finansija da im izda dekret na osnovu Zakona o ovlašćenim inženjerima. Ako oni to ne učine njihovo će dosadanje ovlašćenje i dalje važiti ali samo u granicama Uredbe br. 1100/V/32, a jasno je da u tom slučaju ne mogu i ne moraju biti članovi Komore.

Ministarstvo finansija može zameniti dekret o ovlašćenju izdat po Uredbi br. 1100/V/32 sa dekretom po Zakonu o ovlašćenim inženjerima samo onim licima, koja imaju pored opšteg prava za izvođenje javnih geodetsko-geometarskih radova još i pravo za vršenje komasacije poljoprivrednih zemljišta po članu Uredbe br. 1100/V/32 -- s razloga navedenih pod II. tač. 4).

Geodete su odredbom stava 3 § 3 potpuno koordinirani inženjerima u pogledu ovlašćenja „za struku inženjera geodezije”. Tj. oni geodete, koji imaju specijalno ovlašćenje za komasaciju mogu zameniti svoj dekret po Uredbi sa dekretom po Zakonu i time postaju obavezno članovi Komore. Geodete samo s opštim ovlašćenjem ne mogu dobiti dekret po Zakonu.

Hitnje nema, jer se rok od tri meseca po §-u 123 Zakona ovde ne može primeniti. Nema nikakvog registrovanja dekreta, već pretstoji zamena dekreta izdatih po Uredbi sa dekretima po Zakonu. Licu, koje tu zamenu ne traži, ostaje dosadanje ovlašćenje po obimu reducirano za poslove § 16 tač. 1 pod e) Zakona, koje mogu raditi isključivo ovlašćeni inženjeri geodete. Zamenjeni dekreti taksiraće se po Tar. Br. 5 Zakona o taksama.

IV. Na sugestiju Glavne uprave da bi Ministarstvo finansija trebalo što pre da izradi Pravilnik o polaganju ispita za ovlašćenog inženjera geodetu, saopštava se da ovo Ministarstvo očekuje projekat pravilnika o polaganju ispita u Ministarstvu građevina radi eventualne kolaboracije. Kod sadanjeg stanja stvari smatra se da ispiti položeni po propisima Uredbe br. 1100/V/32 odgovaraju ispunjenju uslova po tački 4 stav 1 §-a 3 Zakona za struku inženjera geodeta. Načelnik, *Dr. Zvonimir Kralj s. r.*”

РАД УДРУЖЕЊА

ОДЛИКОВАЊЕ начелника одељења катастра г. Др. ЗВОНИМИРА КРАЉА. Доносимо превод писма председника Удружења француских геометара. После успелог међународног састанка у Београду 1936, Удружење француских геометара ставило је предлог за одликовање председника Приређивачког одбора Д-ра Краља, у знак пажње и захвалности за ukazano им гостопримство као и за извршене успешне стручне радове приликом одржања састанка.

Париз, 8 новембра 1937.

Драги колега,

Обавештени смо да Вам је Влада Републике Француске декретом Министарства просвете од 24 септембра 1937, поделила орден „*La croix d' Officier d' Academie*“.

делила орден

У име Уније француских дипломираних геометара изричемо Вам најживља и срдачна честитања.

Узимајући иницијативу да Вам издејствујемо ово одликовање које се даје за универзитетске заслуге као и слободним професијама, хтели смо да истакнемо наше пријатељство према Удружењу геометара Ваше земље. Хтели смо такође да манифестујемо наше поштовање према Вашем личном делу и према сталној и оданој сарадњи коју Ви уносите у међународне послове, где и ми суделујемо за напредак струке.

Диплома овог одликовања или Вам је послата или ће бити послата преко француског Министарства спољних послова.

Унија француских дипломираних геометара са дадошћу Вам доставља знак одличја који Вам је упућен данашњом поштом.

Изволите, драги колега, примити израз наших најпријатељскијих осећаја.

За комитет

Директор Рене Данже, с. р.

НАШЕ СУДЕЛОВАЊЕ У ИНТЕРНАЦИОНАЛНОМ ЖИВОТУ

Октобра месеца 1938 одржаће се VI Међународни конгрес геометара у Риму. Наше Удружење је већ стари члан Међународног савеза геометара, који сазива сваке године седнице свог Сталног одбора, а сваке четврте године своју главну скупштину и истовремено одређује конгрес.

За последњих пет година присуствовали су наши делегати сваком састанку; 1933 у Риму, 1934 у Лондону (конгрес), 1935 у Бриселу, 1936 били смо домаћини у Београду, 1937 у Паризу. Запажени смо и постали цењени као добри чланови федерације.

Без самодопадања можемо рећи, да смо стране колеге 1936 у Београду изненадили не само својим гостопримством,

њима према упуствима катастарске комисије, донели су извесно разочарење. Изгледа ми, да, с обзиром на жељени циљ, постављена питања нису била довољно прецизна и да би се постигли бољи резултати, да су питања била постављена детаљније као на пример: Каква триангулација постоји? Које се размере и методе примењују? На који се начин организује одржавање катастра? итд. Многи достављени одговори немају прописа о премеравању; а ова приредба важи и за правничку страну ових студија.

У Лондону у постојећем државном Биро-у за катастар и земљишну књигу, рад је друкчије организован и има у неколико и друкчију сврху. Већина држава усваја начело оснивања земљишне књиге било којег система. У току последњих година извесне британске колоније су установиле земљишну књигу по неким од тих система, док остале теже за сличном акцијом. Биро за катастар и земљишну књигу основан је у циљу да буде средиште за проучавање и употребе метода израде катастра и регистровања земљишта у разним државама и покрајинама у свету. Баш ради овога се разне катастарске власти и обраћају овом биро-у за савет и у току нашег рада ми смо имали врло интересантне дискусије са особама катастарске струке из великог броја земаља. Навешћемо овде за пример о разноврсности постављених проблема — питања, којим су ту скоро тражени савети од нас о системима, који би најбоље одговарали приликама.

1) За Кинеске покрајине где је велика густина парцела са густо насељеним становништвом;

2) Или за једну другу државу где вредност земљишта износи приближно 250 франака по хектару и где се бирои за катастар и регистровање земљишта налазе један од другог на удаљености од око 300 км. без икакве могућности међусобног саобраћаја.

У нашим проучавањима трудили смо се да дамо одговоре на питања, која се најчешће постављају. Нисмо за утврђивање једног истог система за све државе и не верујемо да би овакав циљ имао практичног значаја; ипак методским проучавањем карактеристичних одредби скупљених из великог броја разних система — свака би држава могла усвојити оно што најбоље одговара њеним посебним потребама, постојећим законима, обичајима и другим околностима.

Кад је био почет рад на скупљању података поставило се питање, на који би се најпрегледнији начин преставио извод ових података, јер и поред тога што се примењују извесна основна начела код свих система регистровања — ови не садрже све карактеристике ради којих су и тражени подаци. На крају је било одлучено, да ће за државе, код којих је установљен систем земљишне књиге, бити довољно да се оштампа један образац са рубрикама и подрубрикама,

а за оне пак државе, где место земљишне књиге постоји само регистровање, те овакав образац не би био погодан, били би њихови системи изложени на обичној чистој хартији. Трећи део овог проучавања садржи искључиво податке о начинима снимања који, разуме се, важе код свих система.

Треба подвући, да ово проучавање није и не претендује да буде нека потпуна студија постојећих система; али зато ипак треба да омогући сваком, да у њему нађе главна начела ма кога система — после чега може да детаљније студира и испитује изабрани систем проучавањем карата, прописа о премеравању, начина регистровања и њихових законских одредби. Сем тога, после краће измене мисли са заинтересованим о његовом проблему, ми смо готово увек у могућности, да му пружимо све савете за проучавање система, који би се најбоље прилагођавао посебним потребама његове државе.

До сада смо проучили око педесет и пет разних законодавстава, од којих већина припада британским доминионима и колонијама. Али ми јако желимо да проширимо наша проучавања на све системе регистровања земљишта, јер смо се искључиво уверили, да се у сваком систему може нешто научити.

Међу нашим изводима има и непотпуних, али ће се доцније и то попунити. Највећа је тешкоћа у томе, што се сви системи непрекидно поправљају тако, да је изванредно тешко, одржавати нашу архиву ажурном. Поред свега тога, ова проучавања попуњавају једну давнашњу празнину, и постоји нада да ће се проучавања проширити и још више усавршити.

Врло је вероватно, да ће доћи до критике како наша процедура захтева много правних проучавања и да геометри нису правници. У одговор на ову критику може се рећи, да је немогуће стварање једног система регистровања земљишта без познавања одговарајућих закона и ми сматрамо да катастарски елаборат и закони чине два стуба на које се мора наслонити свако регистровање земљишта, ако хоће да постигне свој циљ. У британским доминионима и већини колонија катастарски геоматар мора бити доста упознат са законским прописима, који се односе на непокретну сопственост и њихов пренос. У јужној Аустралији, где је био уведен Торенсов систем, нема правника у бироима за регистровање земљишта. У новом јужном Галу у поменутом бироу шеф је један геоматар. И ја сам лично вршио комбиновану дужност генералног директора катастра и генералног регистратора. Ова два положаја су данас комбинована у неким британским колонијама, док на пр. у неким кантонима Швајцарске обе функције обавља једно лице т. зв. геоматар — евидентичар. Једна оваква јединствена функ-

ција изгледа ми логична, јер после извршеног уписа своди се одржавање регистра на премеравање и рачунање где се ипак с времена на време јавља потреба за савет правника.

Доносећи вам данас изводе ових проучавања, није ми намера да тражим, да њихов облик буде усвојен од комисије, већ више ради доказа да прецизно постављена питања дају боље резултате него по упитном табаку, редигованом у општим цртама. Врло често су нас, уместо одговора на наше тражење података, молили да им јасније означимо какве податке тражимо. Према досадањем стању осећам, да захтев комисије није био довољно јасан и да они, којима је био упућен, нису имали чисту преставу о природи траженог податка.

Према томе предлажем да комисија продискутује и одговори на следећа питања:

- 1) Који је крајњи циљ наших испитивања о катастру?
- 2) Који су подаци потребни да се постигне овај циљ?
- 3) На који се најбољи начин могу добити ови подаци?

II Методе и инструменти

У погледу четврте тачке дневног реда „Методе и инструменти“, ја се потпуно слажем са мојим колегом другим известиоцем, да се студија ових питања додели једној специјалној комисији.

III Топографски знаци

По овом питању моје је мишљење, да ова ствар спада више у домен географије и топографије, него у домен катастарских планова. Да ли комисија можда жели да утврди неке заједничке топографске знакове за универзалну употребу? Бојим се, да такви знаци, можда и оправдани и најбољи, не би могли бити примењени у разним државама. Сећам се да код израде, Million international, у Египту и поред најбоље воље, нису могли бити усвојени сви знаци утврђени од стране комисије. Свака држава усваја знаке који њој изгледају да, после дубоког студирања, најбоље одговарају њеним потребама.

Код питања пак које су границе узете за нормални лист катастарског плана, могло би се одговорити да их има три врсте:

- 1) Граница села или општина;
- 2) Граница блока или секције;
- 3) Границе имања или парцела.

Исто тако од велике је важности и питање о нумерисању нових парцела добивених деобом, јер и овде осећам, да би наишли на велике тешкоће код убеђивања геометара да се њихови садањи системи могу побољшати. У прилог

овога да наведем само један пример: Ту скоро смо наишли на један систем нумерисања наизменично бројевима и словима; тако на пример делови парцеле број 92 после деобе добили су бројеве 92 А и 92 В. Доцније пак, после нове деобе, бројеви су били 92А¹ и 92В². Том приликом смо констатовали један број, који изгледа овако: 187В² Д1А². И поред оваквог стања, нисмо могли поколебати уверење ових људи у њихов систем кога они сматрају најлогичнијим на свету.

IV Закључак

На крају желим да предложим комисији да учини све што може, да паметно предузме ако се буде занимала прикупљањем и студијом катастарских монографија.

Известиоц катастарске комисије

Б. Л. О. Шепард, с. р.

ИЗВЕШТАЈ ФРАНЦУСКОГ ИЗВЕСТИОЦА

г. Р. Мартена

Господо, четврта тачка дневнога реда ове седнице састоји се из три дела, која ћемо детаљно проучити.

А. Анализа главних принципа катастарских система у земљама, које су послале монографије и делимично приложиле планове и друге документе.

а) Прегледајмо укратко све добијене документе:

Енглеска: Монографија о катастру. — Државно обезбеђење права власништва. Карте у великој и малој размери. — Катастарски елаборат. — Угледни планови (све на енглеском језику).

Аустрија: Монографија о катастру. — Тумачење једног расписа Министарства о катастарском законодавству. — Два упуства. — Лествица о чистом катастарском приходу (све на немачком језику).

Белгија: Збирка расписа о организацији белгијског катастра. — Збирка образаца за одржавање катастра. (Документи углавном на фламанском језику).

Данска: Нема никаквих докумената који би одговарали расписима послатим од генералног секретара федерације јула 1936 и априла 1937.

Шпанија: Ништа.

Француска: Монографија о катастру и разни прилози.

Холандија: Монографија.

Италија: Потпуна монографија на италијанском језику.

Обрасци и планови. Извештај о радовима 1935 и 1936.

Летонија: Монографија.

Литванија: Никаких докумената.

Пољска: Потпуна монографија на француском језику. — Три свеске разних образаца са преводом у изводу на француском језику.

Румунија: Никаких докумената.

Шведска: Врло кратка монографија без докумената (на француском језику).

Швајцарска: Никаких докумената који би одговарали расписима јула 1936 и априла 1937 год.

Чехословачка: Монографија о катастру на француском језику са скоро 5 страна текста. (За време седнице су примљени нови подаци).

Југославија: Монографија о катастру. — Брошура коју је издало Мин. фин. „Катастар, земљишна књига и аграрна реформа у Југославији“. — Разни образци и угледни планови.

Напомињемо, да се овде ради искључиво о подацима, које је Генерални секретар федерације тражио својим горе споменутим расписима од јула 1936 и априла 1937. Подаци, добивени пре ових расписа или независно од њих, од много су већег значаја. У осталом они се налазе овде у Паризу у архиви и, без сумње, садрже врло интересантна обавештења за циљ који желимо постићи. Али ови подаци, за земље које нису одговориле на упитни табак федерације, не могу заменити у њему стриктно тражене податке. Због тога је за сада немогуће о њима водити рачуна.

Према овоме одговорили су жељи федерације скоро попуно: Енглеска, Аустрија, Француска, Холандија и Југославија.

Одговориле су кратко: Шведска и Чехословачка.

Доставиле су документе који донекле одговарају нашим потребама: Белгија.

Нису никако одговориле: Данска, Шпанија, Румунија и Швајцарска.

Није одговорила, јер није консултована: Немачка. (Молба да пошаље монографију са траженим прилозима упућена је Немачком посланству у Лондону).

в) Желимо, Господо, да вам скренемо пажњу на тешкоће, скоро непремостиве, на које су се спотакли известиоци у моменту, када су почели да сређују, проучавају и класифицирају документе. Те тешкоће су тројаке и то:

1) *Тешкоће које произлазе из чињенице* да државе, достављајући монографије, нису се довољно придржавале главних линија програма 1936 године. Вероватно није било лако одговорити тачку по тачку, став по став, параграф по параграф. Али можда би било од интереса и олакшало би сређивање, ако би свака монографија била снабдевена једном кратком примедбом са образложењем, због чега су одговори на извесна питања изостављени, зашто је нешто додато, зашто су уследиле извесне измене.

2) Тешкоће услед дужине текста и цене коштања његовог превода. Распис генералног секретара федерације прецизирао је следеће: „... Свака од ових монографија мора да буде израђена на најмање 2 језика, на матерњем језику, а затим на једном другом језику по Вашем избору, но с тим да један од та 2 језика буде енглески, француски или немачки. Умесност овог захтева је очевидна. Треба знати да су финансије федерације јако ограничене па известиоци морају добровољно примити на себе сав терет око превода, јер без логичне поделе рада не може се много што шта постићи.

3) Тешкоће због недовољног броја података. Требало би проучити разлоге због којих нису извесне земље послале катастарске монографије, као на пр. Швајцарска и Немачка која није ни консултована, јер није члан федерације.

Ради ових разлога, рад катастарске комисије у току ове седнице је био веома ограничен. Мишљења смо, да анализу главних принципа треба извршити на крају, тј. тек када све земље, као на пр. Швајцарска, а нарочито Немачка, коју желимо да видимо што пре зачлањену, буду одговориле на упитни табак и буде решено деликатно питање превођења. Било би пожељно кад би још данас претрес по овој тачки био отворен, како би преставници појединих зачлањених држава изнели своја мишљења, чиме би се најзад омогућило отклањање извесних несугласица, и да би се могла већ једном усвојити извесна метода рада.

В. Преглед постигнутог успеха у току све године, гледе метода и инструмената.

Поводом тога скрећем пажњу на један сјајан предлог г. Фанти-а, (Београд 1936), који препоручује извршење опита односно пробе различитих употребљивих метода. Г. Фанти је тражио такође, да се зачлањеним удружењима у Федерацији скрене пажња на постојање упитног табака и на потребу, да се поново у потанкостима претресе тачка: *методе и инструменти*, тако да у 1937 год. буде могуће проучавање извршене пробе. Овај је предлог био прихваћен једногласно. Генерални секретар је предлог ставио на дневни ред али никакви нарочити подаци који се односе на методе и инструменте нису прикупљени.

Ипак скрећемо пажњу, да је после скупштине у Београду, био предвиђен од стране г. г. Данжеа (Француска) и Делесера (Швајцарска) један оглед о катастарском премеру вароши. Дуга болест, затим нагла смрт г. Делесера, кога ми дубоко жалимо, онемогућиле су коначну израду овога огледа који би нам пружио интересантне резултате. Са своје стране известиоци су покушали да начине извесне изводе на основу разних докумената, који се налазе у архивама у Лондону и

Паризу. Код њих се све више појављивала жеља, да виде образовану једну поткомисију, чији би задатак био да у будуће проучава питање метода и инструмената у начелу, док би катастарска комисија ограничила свој делокруг на изучавања неких специјалних детаља као упоређење огледа на начин предвиђен од г. г. Данжеа и Делесера, проучавање цене коштања једне катастарске операције у појединим државама, цене коштања једне групе операција итд. Известииоци би желели, да знају још данас мишљења чланова комисије по овој тачки и мисле, да би можда било могуће, да се комисији за методе и инструменте даде назив „поткомисија“.

С. Упоредна таблица топографских знакова примењених у државама зачлањеним у Федерацији.

Комисија је у току једне од својих досадањих седница решила, да се састави једна таблица топографских знакова, која би служила као основа за једну дискусију на седници у Паризу у 1937 год.

Каква обавештења имамо у том смислу?

Енглеска: Потпуни подаци.

Белгија: Модели — угледи са топографским знацима.

Данска: Потпуни подаци.

Француска: Потпуни подаци.

Шпанија: Ништа.

Холандија: Ништа.

Италија: Топографски знаци и таблице.

Летонија: Ништа.

Литванија: Таблице топографских знакова.

Румунија: Ништа.

Шведска: Ништа.

Чехословачка: Таблице топографских знакова.

Југославија: Збирка топографских знакова.

Немачка: Ништа.

Очигледно с те стране имамо најобилније податке. За ово протекло време, известииоци нису на жалост имали времена, да израде предвиђену упоредну таблицу. Испитујући поменуте податке, они су наишли на исте тешкоће које су већ поменуте по предмету катастарске монографије: Уопште топографски знаци су несређени, непотпуни, и текст за њихову примену није преведен. Пожељно би било, кад би се подаци могли ограничити односно кад би се могла добити од сваке државе, зачлањене у Федерацији, једна нарочита таблица направљена према главном програму, а са три колоне: У једној би се учртао знак, у другој његово значење на матерњем језику, а у трећој, његово значење на француском или енглеском.

Рад известииоца би се тада ограничио на сређивање и груписање ових података: 1) на тражењу оног што је нај-

изразитије, најближе предмету који се има претставити; 2) на стварању закључака у смислу штампања знакова једнобојних или разнобојних; 3) на проучавању извлачења и описивања; 4) на разликовању оних топографских знакова, који би могли бити универзални од оних локалних, који би морали остати непромењени у дотичним државама; 5) паралелно са овим, имају се у виду и могуће реперкусије ових промена.

Стављамо све ово комисији на проучавање.

1937

Известиоц катастарске комисије

Рејмон Мартен, с. р.

СЕДНИЦА ГЛАВНЕ УПРАВЕ одржана је дне 28 XI 1937 год. у Београду. На дневном реду били су следећи предмети: рад и припреме делегата за међународни конгрес у Риму, измена правилника о паушалном додатку за теренски рад и припреме за конгрес и годишњу скупштину у Новом Саду. У погледу рада и припрема за међународни конгрес геометара, који ће се одржати 1938 год. у Риму, главна управа сматра за потребно, да ове припреме изврше г. г. делегати изабрани на год. скупштини у Сарајеву, који ће ради континуитета као познаваоци прилика и рада у овој међународној установи моћи предрадње најбоље обавити и који ће као вишегодишњи сарадници у федерацији наше интересе најбоље заступати. Зато је решено, да се замоли г. Др. Звонимир Краљ, начелник одељења катастра, који је у Паризу изабран за претседника катастарске комисије, да све припремне радове са осталим делегатима организује и спроведе.

По питању унапређивања геометара са задовољством је примљен реферат, да су у предлогу новог буџета предвиђена многа побољшања заузимањем одељења, где је и главна управа преко својих делегата замолила, да се оправданим жељама многих колега изађе у сусрет.

Расправа о новом предлогу за правилник о паушалном додатку за теренски рад на новом премери, била је свестрана и исцрпна. Констатовано је, да систем паушалне награде за теренски рад под условима минимума, не одговара у принципу врсти геодетских радова, који у првом реду захтевају савесност изведбе и код којих не сме да дође у питање квалитет обављеног посла. Осим тога паушалне награде за теренски рад под условима минимума се врло тешко могу правилно одредити с обзиром на различите теренске прилике и друге околности, које утичу на резултат рада. Главна управа сматра, да треба како са стручног тако и са сталешког становишта, одређивање награда поставити на другу основу, те је зато према резолуцији скупштине у Сарајеву одлучила, да преко посебних делегата поднесе Господину Министру финансија молбу, да се правилник о паушалном додатку за теренски рад укине и да се геометрима на новом премери признају и исплаћују дневнице и накнаде путних трошкова према Уредби Др. број 84600/31 г., а исто тако да се геометрима на новом премери приликом премештаја из секције у секцију призна право на селидбене трошкове по истој уредби.

Одлучено је да се 1938 год. одржи у Новом Саду конгрес геометара и уједно годишња скупштина удружења. Конгрес и годишња скупштина одржаће се дана 27, 28 и 29 марта 1938 год.

КОНГРЕС ГЕОМЕТАРА и годишња скупштина удружења у Новом Саду, одржаће се 27, 28 и 29 марта 1938. Не само делегати за годишњу скупштину, већ сви геометри окупиће се на конгресу у Новом Саду, да тих дана посвете своју пажњу и свој труд заједнич-

ком раду на стручним и сталешким питањима. Конгрес геометара има да манифестује нашу љубав и пожртвованост за струку, а уједно да покаже високу сталешку свест геометарских редова.

„Улога геометра у друштву и националној привреди“ биће уводно предавање конгреса које је намењено јавности. Тековине геодетског стручног рада у свим својим специјалним гранама, уско повезане са осталим струкама, техничким, правним итд., играју одличну улогу у друштвеном, социјалном и привредном животу. Напорна стручна делатност геометра у грађанству је често незапажена и не ужива увек заслужени интерес и признање. Замољен је г. Др. Звонимир Краљ, начелник одељења катастра, да вредност и потребу геодетске струке и геометарских радова изнесе у овом јавном предавању.

Конгрес геометара посветиће се специјално актуелним, стручним и сталешким проблемима. Интересантан реферат о напретку и развоју струке, стручних установа и о потреби примене тековина геодетске делатности за циљеве националне економије у најближој будућности, привућиће свакако пажњу свих колега, секција и одељака. Овај реферат има да обележи основне линије задатака, који нас чекају на стручном пољу, и даће нам програм за наша настојања, да наша стручна делатност дође до пуног изражаја свуда где она може корисно послужити. Овај реферат обрадиће г. инж. Александар Костић.

Реферат о данашњем положају геометра у служби и друштву, обухватиће сва сталешка питања, која интересују геометра у државној, самоуправној и приватној служби даће сарајевска секција, која ће одредити референта. Све актуелне сталешке проблеме треба озбиљно и темељно проучити и потражити разне могућности за њихово повољно решење. Оба реферата ће свакако пружити исцрпан и систематски сређен материјал за дискусију, а објављене теме омогућиће, да свака секција у свом делокругу сва актуелна питања претресе. На овај начин ћемо постићи достојну и исцрпну дискусију, да након тога донесемо закључке — резолуцију која ће достојно истаћи одличне способности, високу свест и несебичне напоре, које геометри улажу за напредну примену геодетске струке и решење својих сталешких питања.

ПРЕДЛОГ ЗАКОНА О КОМАСАЦИЈИ ЗЕМЉИШТА. Како смо објавили у прошлом броју гласника, посебна комисија Министарства пољопривреде израдила је нови предлог закона о комасацији земљишта. Досадањи прописи који важе за комасације земљишта су различити и у целости не одговарају измењеним приликама и стеченим искуствима те је зато умесно и оправдано настојање Министарства пољопривреде, да се јединственим законом за целу земљу даду нормe по којима би се у будуће обављале комасације, које имају дати један од битних услова за напредак и рационализацију наше земљорадње.

Министарство пољопривреде дало је законски предлог на мишљење свима стручним службеним установама, удружењима и другим признатим познаваоцима овога проблема. Рок за подношење примедба био је и сувише кратак, да би се могла дати исцрпна критика детаљно по свима заснованим одредбама у законском предлогу и да се детаљно даде мишљење, како формулисати ове прописе. У датом року претрес предлога извршен је само са начелне стране, те су начелне примедбе од нашег удружења и достављене Министарству. Доносимо овде кратак извод из датог мишљења баш по оним питањима за које се сматра, да треба законски предлог да буде измењен односно да се допуни и то:

Код спровођења комасације од основне је важности постигнуће што веће користи за што већи број заинтересованих, а да се при томе уколико је највише могуће, узимају у обзир жеље странака. Зато треба створити чврст законски оквир, који ће осигурати примену здравих комасационих начела, а унутар овог оквира треба дати жељама појединих странака слободну игру. Законски предлог учешће

странака сувише ограничава, а комасациона начела не даје у довољној мери.

Засебни комасациони судови нису потребни, јер ове послове могу обављати редовни судови (изаслани судија и редовно судско веће окружног суда), како се то сада врши на територији бив. Војводине.

Сувишни су и комасацијски уреди. Извођење техничких комасационих радова, вршиће највећим делом овлашћени цивилни стручњаци, а уколико ће ове радове изводити државни органи, треба их поверити постојећим катастарским установама, које обављају све врсте геодетских радова.

Треба омогућити стварно слободан избор техничког стручњака, јер од овог избора у првом реду зависи успех комасације. Дobar технички стручњак, који ужива поверење сељака, даће успешан рад. Мора се имати у виду, да је сам рад који обавља технички стручњак, ипак важнији него надзор над радом. Ако је рад добар а надзор слаб, онда ће резултат бити врло задовољавајући, али ако је рад слаб, онда ни најбољи надзор неће довести до доброг резултата.

Надзор над комасационим техничким радовима — чисто геодетским послом — треба дати у компетенцију установа које су по другим постојећим законима надлежне, да испитују и одобравају геодетске радове. То су катастарске власти код финансијских дирекција и Министарства финансија. Када се надзор повери овим властима биће успостављена и потпуно осигурана сарадња и сагласност са катастарским властима и постојећим катастарским прописима. Надзор над мелиорационим радовима спада свакако у надлежност техничких одељења Банске управе.

Мелиорације тј. спровођење мелиорационих радова треба одвојити од комасација. Ако мелиорације нису или се не могу спровести пре комасације, треба их оставити за касније. Законом само треба предвидети, да се приликом спровођења комасације има водити рачуна о потреби мелиорације, и на основу одобреног пројекта канализације и других мелиорационих направа саставити деобну основу. Мелиорације треба од комасације одвојити, јер је изведба мелиорационих радова обично скопчана са несразмерно великим трошковима; мелиорације обухватају обично више општина, а радови су осим састава мелиорационог плана сасвим другог карактера, који нема везе са комасацијом.

За стварање пројекта нове путне и рудинске мреже треба дати странкама могућност, да бирају тзв. путну комисију као саветодавни орган комасационог стручњаку. Уз сарадњу комисије, која ће заступати већ искристализоване жеље у погледу нове путне мреже, комасациони стручњак лако ће удовољити и техничким захтевима и жељама странака.

Индивидуално смештање нових поседа, који је најузбудљивији део поступка, треба већ из психолошких разлога вршити уз сарадњу изабраног одбора, који ће пуноправно заступати разне слојеве заинтересованих поседника.

Трошкове комасације треба разрезати по вредности земље, а не по величини поседа. Трошкове мелиорације треба безуветно потпуно одвојити од трошкова комасације, јер је то сасвим друга заинтересованост. Установљење, разрезивање и убирање мелиорационих трошкова спада у компетенцију законом предвиђене организације самих странака (водне задруге и слично).

Ово су основне и најважније тачке поднетог мишљења.

ВЕСТИ

ОДЕЉАК У КРАЉЕВОМ СЕЛУ. Другарски захваљује одељцима односно колегама, чијим је прилозима набављена вештачка нога

за настрадалог колегу Борислава Николића, сматрајући овај одзив као доказ високих другарских осећаја.

ПЕНЗИОНИСАНИ СУ: Травник Јосип, в. кат. инспектор 5 пол. групе К. управе у Сарајеву; Глигоровић Митар, в. кат. инспектор 5 пол. групе К. управе у Коњицу и Матулић Анте, в. кат. инспектор 5 пол. групе К. управе у Сињу.

УНАПРЕЂЕНИ СУ: За в. кат. инспекторе 5 положајне групе у финансијској дирекцији у Бања Луци Хоужвиц Витеслав; у К. управи у Бјеловару Вулетић Јосип; у К. управи у Тузли Арнолд Мортка; у К. управи у Сомбору Сабо Алексије; за в. кат. геометре 6 пол. групе у К. управи у Кочевју Шифрер Фрањо; у К. управи у Словенградецу Преловец Хинко; у К. управи у Бос. Градишци Петрић Константин; у К. управи у Мостару Цукале Станко; у К. управи у Зворнику Адамовић Драгољуб; за катастарске геометре 7 пол. групе у финансијској дирекцији у Нишу Вукеновић Илија и Мијатовић Милован; у К. управи у Крагујевцу Петровић Радмило; у К. управи у Которварошу Перовић Милош; за кат. геометре 8 пол. групе у К. управи у Дервенти Ждерић Бранко; у К. управи у Суботици Вулета Душан; у К. управи у Земуну Поповић Аспарух и у К. управи у Стоцу Тановић Бајро.

ПОСТАВЉЕНИ СУ: за кат. пом. геометре 9 пол. групе Аврамовић Д. Надежда, Верић Антун, Јевремовић Стеван, Папо Јаљмел, Хациалметовић Ибрахим, Лесников Константин и Усеник Рафаел; за геометарске приправнике Ђорђевић Тихомир, Лисулов Небојша, Ђерговић Ратомир, Павловић Петар, Краљ З. Звонимир, Муфтић Фадим, Грујић Александар, Вуковић Илија и Димитријевић Гаврило.

ПРЕМЕШТЕНИ СУ: Тринић Крунислав, кат. геометар 7 пол. групе у К. управу у Крапини; Север Јосип, кат. геометар 7 пол. групе у К. управу у Шкофјој Луци; Мијатовић Милован, кат. геометар 8 пол. групе у финансијску дирекцију у Нишу; Светличић Војислав, кат. геометар 8 пол. групе у К. управу у Кључу; Мулабеџировић Мехмедалија, к. п. геометар 9 пол. групе у К. управу у Градачку; Пејановић Милан, к. п. геометар 9 пол. групе у К. управу у Чајетини; Топчагић Мустафа, к. п. геометар 9 пол. групе у К. управу у Високом; Селимоновић Хилмија, к. п. геометар 9 пол. групе у К. управу у Добоју; Ђебовић Радомир, к. п. геометар 9 пол. групе у К. управу у Сремској Митровици; Ковачевић Александар, к. п. геометар 9 пол. групе у К. управу у Кореници; Вукашиновић Јован, кат. геометар 8 пол. групе у К. управу у Вуковару.

ДРЖАВНИ СТРУЧНИ ИСПИТ у јесењем року 1937 године положили су: Јованић И. Бранко, Цветковић Н. Јован, Нововић П. Богољуб, Тодоровић Т. Дмитар, Миленовић Ж. Миодрог, Јанковић Ђ. Живко, Гроздановић Реља, Арнаутовић М. Сафет, Никчевић Драгутин, Јовановић Ратко, Вукојчић Т. Прокопије, Џивић Живорад, Пешић Ч. Ненад, Леви И. Ефраим, Николић Ј. Живорад, Кажић Стеван, Дековић М. Миховил, Крча Иван, Поповић С. Војислав, Пајовић Мирко, Николић И. Борисав, Пајковић Димитрије, Цакељић Љубомир, Јовановић Драгољуб, Коларић Владимир, Филиповић Чедомил, Трандафиловић Михајло, Поповић Ј. Војислав, Волков М. Георгије.

ГЕОМЕТАРСКИ ГОДИШЊАК 1938. Библиотека „Геометар“, чија је делатност на издавању стручних књига последњих неколико година све интензивнија и успешна, издала је „Геометарски годишњак за 1938 год.“ Годишњак по обиму и садржини свакако одговара сличним издањима других струка код нас и у иностранству. Поред календарског дела, који заузима 50 страна, годишњак садржи: стручни део, медицински део, професионални део и 2 стручна чланка. У стручном делу годишњак доноси: Правилник о катастарском премењавању III део (снимање детаља), таблице за рачунање (њихов састав и употреба, интерполација и екстраполација), рачун груписања предмета и одре-

ђивање величине угла. У професионалном делу, годишњак даје незванични списак особља одељења катастра и држ. добара М. Ф.; списак катастарских управа; списак овлашћених цивилних инжењера геодета, геометара и земљомера; списак домаћих професионалних и стручних удружења, која се односе на геометарску струку и списак највиђенијих професионалних часописа у Југославији и иностранству. Два стручна чланка: „Веза континента путем триангулације“ и „Стручна спрема геодетско-геометарског staleжа у разним земљама“, свакако су интересантна и похвале вредна принова у геометарском годишњаку. Можемо са задовољством да констатујемо напредак у опреми и садржини геометарског годишњака. Ово је најбоља препорука колегама, којима је овај годишњак намењен.

КАТАСТАРСКА СЛУЖБА. Са првим јануаром ове године почео је излазити лист „Катастарска служба“, намењен сабирању законодавног материјала наше и осталих струка, које су у тесној вези са геометарским радовима. У нашем гласнику већ је једном изнета неопходна потреба за оваком збирком, чији недостатак оставља баш за геометре осјетну празнину у литератури стручног законодавног материјала. Катастарска служба има задатак да попуни стручну библиотеку геометара и да корисно послужи колегама на новом премеру, код одржавања катастра и колегама у цивилној служби.

Према опреми прве свеске види се, да ће материјал бити сврстан тако, да у првој половини доноси законе, а у другој начелно важна решења, расписе, објашњења, упутства итд. што је свакако врло добро смишљено и има своју практичну сврху.

Поздрављамо излазак овога листа, те га уједно свима препоручујемо, јер нам лица која су се подухватила издавања гарантују, да ће нови лист свој задатак у целости испунити.

НОВИЈЕ СТРУЧНЕ КЊИГЕ

- 1) Проф. Лав А. Сопецко: *ОСНОВИ ФОТОГРАМЕТРИЈЕ* I део, фотограметријски апарати и теренски радови. У издању библиотеке „Геометар“ 6 св. 184 страна и 108 слика. Београд 1937. Цена 50.— дин., у повезу 60.— динј.
- 2) Проф. инж. Ст. Недељковић: *ГЕОДЕТСКА ВЕЖБАЊА* I део, инструменти и теренски радови. 285 стр. и 160 слика. Београд, 1936. Цена 40.— дин.
- 3) Рађо Омерзу, саветник Мин. финансија: *ПРИРУЧНИ АЗБУЧНИ РЕГИСТАР*. 320 стр. Издање састављача. Београд, 1937 године. Цена 110.— дин.
- 4) Инж. Никола С. Свечников и инж. Александар Л. Костић: *РАЧУН ИЗРАВНАЊА*. I део. Теорија грешака. 150 страна. Издање библиотеке „Геометар“. Београд, 1937. Цена 40.— дин.
- 5) Инж. Александар Л. Костић и инж. Никола С. Свечников: *НИВЕЛМАН*. 504 стране. Београд, 1936. Цена 120.— дин. Наручбе код писца, Адм. Гепрата бр 68.
- 6) Инж. Александар Л. Костић и инж. Никола С. Свечников: *ГЕОДЕЗИЈА*. Тригонометријска, полигона и линијска мрежа. 482 стране. Цена 150.— дин. Поручбине код писца, Адм. Гепрата бр 68.
- 7) Медентијевић Владислав, геометар: *ТАБЛИЦЕ ЗА РЕДУКЦИЈУ КОСО МЕРЕНИХ ДУЖИНА НА ХОРИЗОНАТ*. Цена 40.— динара.

Власник за Главну управу Удружења геометара и геодета **Стеван Видак**, овлашћени цивилни геометар, Нови Сад, Трг Кнегиње Зорке 16
За редакцију одговара, **Кужник Мате**, кат. геометар, Нови Сад (Катастарска управа).

Штампарија Дунавске бановине, Нови Сад, Ђуре Јакшића ул. 14
Телефон 27-81. (Управник Д. К. Тодоровић). 75-38